Легенда:

ЗНАК	ЗНАЧЕЊЕ
*	целосно усвоени наставните содржини, поими,
+	делумно усвоени наставни содржини, поими;
-	потребна е дополнителна помош за усвојување на наставните содржини, поими

Тема: МОЕТО ОПКРУЖУВАЊЕ

СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ																												
Идентификува особини на вистинско и искрено пријателство.																												
Разликува вистинско пријателство и пријателство за одредена корист																												
Препознава несоодветно однесување што се прави под групно влијание																												
Објаснува како може да се спротивстави на притисоците на другарите за несоодветно однесување.																												
Објаснува како непромисленото однесување води кон непосакувани последици.																												
Наведува примери на правилно, праведно и чесно однесување во конкретни ситуации од реалноста																												
Разликува непотизам во дадени примери на ситуации																												
Наведува примери на ситуации од реалноста во кои е можно да се јави непотизам. (Да се определи контекстот – училиште и сл.)																												
Препознава подмитување во дадени ситуации.																												
Наведува примери за правилно постапување во ситуации, на пример, обид за подмитување.																												
Го дефинира поимот корупција со свои зборови.																												
Ги објаснува последиците од корупцијата со свои зборови.																												
Наведува предлози за спречување на корупцијата опишана во дадени примери.																												
Препознава особини и однесувања што се очекуваат од момчињата и девојчињата врз основа на родово базирани норми.																												
Ги вреднува родово базираните норми на однесување како непосакувани (како поддршка на родовите стереотипи и предрасуди).																												
Ги објаснува негативните последици од родово базираното насилство (вербално и физичко).																												
Го вреднува родовото базираното насилство како несоодветно																												

Тема: СРЕДИНАТА ВО КОЈА ЖИВЕАМ

СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ																												
Објаснува што значи полова, возрасна, етничка и образовна структура на населението.																												
Интерпретира графикони во кои е претставена структурата на населението на ниво на општина и држава, според различни карактеристики (без конкретни бројки).																												
Ги наведува карактеристиките на општината/населеното место според полот, возраста, образованието и етничката припадност на населението во неа (на обопштено ниво, без конкретни бројки)																												
Наведува карактеристики на општината (местоположба на карта, кои населени места ги опфаќа, кои јазици се зборуваат). (За учениците од скопските општини важи следниот стандард – ја наведуваат местоположбата на нивната општина во рамки на градот Скопје, другите општините кои го сочинуваат градот, кои јазици се зборуваат во нивната општина и во другите општини во градот.)																												
Ги препознава и опишува симболите на општината (знаме, грб).																												
Го опишува начинот на избор на градоначалник																												
Наведува примери со кои илустрира како општината во која живее се грижи за образованието, здравјето, животната средина, спортот и културата и културното наследство.																												
Проценува колку општината во која живее е инклузивна за лицата со попреченост и за лицата од ранливите групи (стари лица и сиромашни лица).																												
Наведува примери од културно-историското наследство на општината (стари градби, предмети од минатото, културно-историски споменици, обичаи, народни носии).																												
Ги одредува страните на светот на географска карта																												
Лоцира села, градови, реки, планини, езера на географската карта на Република Северна Македонија преку основни картографски знаци.																												

Изработила: Весна Гагаловска, наставник во ООУ „ТОДОР АНГЕЛЕВСКИ" – БИТОЛА

resursi.literatura.mk

Го лоцира своето место на живеење на картата на Република Северна Македонија (печатена или електронска)																												
На географска карта идентификува градови, села, реки и планини во близина на местото на живеење, користејќи ги основните картографски знаци																												
Ги опишува местоположбата и природните одлики (планините/реките/езерата) во и околу местото во кое живее																												
Именува и објаснува стопански дејности – земјоделство, сточарство, занаетчиство, трговија, рударство, индустрија, угостителство, туризам, шумарство, градежништво.																												
Ги идентификува и опишува стопанските дејности во своето опкружување и во државата																												
Ги поврзува стопанските дејности во своето опкружување и во државата со релјефот, климата и природните ресурси.																												
Наведува последици по животната средина од неодговорното однесување на луѓето при користење на природните ресурси.																												
Наведува примери за одговорно однесување кон животната средина со кое се намалува штетното влијание врз неа.																												
Ги наведува и опишува придобивките од собирањето, издвојувањето, повторната употреба и преработката на отпадните материјали.																												

Тема: МОЈАТА ДРЖАВА

СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ																												
Наведува кога се случило Илинденското востание (Крушевската република) и објаснува како тоа придонело/влијаело за создавањето на современата македонска држава.																												
Наведува кога се случило Првото заседание на АСНОМ и како тоа придонело за создавањето на современата македонска држава																												
Го објаснува мултиетничкиот карактер на Прогласот на Крушевската Република/Крушевскиот манифест и на решенијата на АСНОМ.																												
Наведува најмалку три значајни личности од различни етнички заедници кои придонеле за формирањето на современата македонска држава.																												
Го наведува Денот на независноста на Република Северна Македонија и објаснува како дошло до нејзино осамостојување																												
Го наведува името на првиот претседател на независната македонска држава.																												
Ги опишува карактеристиките на главниот град на нашата држава (население, етничка структура, местоположба, реки, планини, Скопска Котлина).																												
Го идентификува Скопје како град на солидарноста и како роден град на Мајка Тереза.																												
Именува значајни градби и културни знаменитости лоцирани во главниот град (Камен мост, Скопско кале, Стара скопска чаршија, Стара железничка станица, Даут пашин амам, Скупи) и ги наведува основните карактеристики по кои се препознатливи																												
Го препознава Скопје како седиште на државните институции.																												
Ги наведува Владата, Собранието и претседателот на државата како најзначајни државни институции.																												

Изработила: Весна Гагаловска, наставник во ООУ „ТОДОР АНГЕЛЕВСКИ" – БИТОЛА

resursi.literatura.mk

Објаснува како граѓаните ги бираат пратениците во Собранието за да ги застапуваат нивните интереси.																												
Го препознава Собранието како институција во која се носи Уставот и сите закони на државата.																												
Го препознава Уставот како највисок акт со кој се утврдени правата на граѓаните.																												
Ја препознава Владата како институција која е одговорна за функционирање на државата во сферите: образование, здравство, стопанство, безбедност и меѓународна соработка.																												
Ја препознава улогата на претседателот како шеф на државата и врховен командант на воените сили.																												
Ги препознава и опишува државните симболи на Република Северна Македонија (знамето, грбот и химната).																												
Ги набројува етничките заедници кои живеат во нашата држава и го наведува јазикот на кој зборуваат.																												
Ги препознава празниците карактеристични за етничките заедници во државата кои се поврзани со нивниот културен идентитет и го наведува нивното значење.																												
Ги наведува најзастапените религии во Република Северна Македонија и прави разлика меѓу верските објекти на секоја религија.																												
Ги препознава Бајрам, Божиќ и Велигден како верски празници и ги опишува обичаите карактеристични за нивното празнување.																												
Препознава дека има граѓани кои не припаѓаат на ниту една религија.																												
Ги препознава основните елементи на културата: јазикот, обичаите, традицијата, храната, фолклорот.																												
Ги препознава традиционалните јадења и десерти карактеристични за различните култури во државата и ги опишува сличностите меѓу нив.																												
Ги препознава народните песни, ора и носии карактеристични за етничките заедници во државата и ги опишува сличностите меѓу нив.																												
Го објаснува меѓусебното влијание на културите на различните етнички заедници кои живеат заедно.																												

Ги препознава сличностите и разликите во елементите на сопствената култура и културите на другите етнички заедници во Република Северна Македонија.																													
Го објаснува мултикултурното општество како заедница на луѓе од различни култури кои живеат во иста држава, кои меѓусебно се почитуваат и соработуваат за остварување на заеднички цели.																													
Ја објаснува Република Северна Македонија како заедничка држава на сите граѓани кои живеат во неа, без оглед на нивната етничка припадност																													
Ја објаснува улогата на државата да се грижи за остварување на правата на образование, здравствена заштита, безбедност и чиста средина за живеење на сите нејзини граѓани																													
Го објаснува граѓанскиот карактер на државата определен со активното учество на граѓаните, еднаквоста на сите граѓани, слободата на говор и правото на избор.																													
Го објаснува правото на сите граѓани да се здружуваат во граѓански организации и да преземаат волонтерски активности за заштита на различни интереси и задоволување на различни потреби.																													